

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра економіки та менеджменту

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти та вчених**

м. Одеса, 21 листопада 2025 року

**Одеса
2025**

Організатори: Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра економіки та менеджменту.

Укладачі:

Кібік Ольга Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Котлубай Вячеслав Олексійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Капустян Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія».

Економіко-правовий розвиток сучасної України : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. здобувачів вищої освіти та вчених, м. Одеса, 21 листопада 2025 р. / за ред. д.е.н., проф. О.М. Кібік. Одеса : НУ «ОЮА», 2025. 262 с.

DOI: 10.32837/11300.31015

Думка укладачів може не збігатись з думкою авторів матеріалів. Відповідальність за зміст матеріалу несе автор. Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності несе автор.

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА РІШЕННЯ

Карлін М.І., Чжишань Лінь	
Необхідність підвищення фінансової грамотності громадян як інвесторів на фінансовому ринку	206
Стащук О.В.	
Фінансова звітність у прийнятті фінансових рішень на підприємстві	209
Теслюк С.А., Шевчук Р.М.	
Історія розвитку фінансових технологій та їх вплив на банківську діяльність.....	211
Ульяницький А.О.	
Механізми фінансової підтримки цифрової модернізації харчової промисловості у післявоєнний період.....	214
Катюжанська А.Є.	
Управління фінансовими ресурсами при реалізації інноваційних проєктів в умовах невизначеності.....	217
Дмитрук Д.О.	
Шляхи подолання інфляції в сучасній Україні	219
Антонян І.Є.	
Мікрофінансування як інструмент підтримки малого бізнесу України.....	222
Довженко С.С.	
Значення фінансової грамотності у прийнятті економічних рішень	225
Корнута А.В.	
Фінансова обізнаність населення як умова сталого економічного розвитку України	228
Лета А.В.	
Безготівкові рахунки як чинник розвитку сучасної економіки України.....	230
Мотрук П.М.	
Фінансові інструменти як основа прийняття ефективних фінансових рішень	233
Федорова Д.Є.	
Виклики реалізації фіксальної політики в Україні в умовах воєнного часу.	236

СЕКЦІЯ 5. АНГЛОМОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Redina Y.	
Management of Public Investment in Recovery Infrastructure	240

середнього бізнесу та підвищення рівня довіри до фінансових установ. Низький рівень фінансової грамотності, підтверджений актуальними дослідженнями, створює серйозні виклики як для громадян, так і для економіки загалом. Саме тому системна реалізація Національної стратегії розвитку фінансової грамотності до 2030 року, впровадження освітніх програм, просвітницьких кампаній та міжінституційної співпраці мають стати ключовими пріоритетами державної політики. Підвищення фінансової обізнаності не лише сприятиме особистому добробуту громадян, а й стане важливим кроком до сталого соціально-економічного розвитку України.

Література

1. Савченко І. Г. Фінансова грамотність населення як фактор забезпечення економічної безпеки держави. *Економіка розвитку*. 2021. №4. С. 112–118.
2. Національний банк України. Українські підлітки мають початковий рівень фінансової грамотності. URL: <https://surl.li/lmupzk>.
3. Національний банк України. Національна стратегія розвитку фінансової грамотності в Україні до 2030 року. URL: <https://surl.li/szyxqg>.
4. Коваленко В.М. Фінансова система України: концептуальні основи та стратегія розвитку : док. дис. зі спеціальності 08.00.08. Львів: ЛНУ, 2019. 513 с.
5. Малик, Л. І. Підвищення фінансової грамотності як передумова економічної стабільності України. *Фінанси України*. 2023. №2. С. 45–52.

Лета А.В.,

здобувачка I курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

БЕЗГОТІВКОВІ РАХУНКИ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В умовах цифровізації економіки України безготівкові розрахунки стають одним із головних напрямів розвитку фінансової системи. Вони у забезпечують прозорість економічних процесів, підвищенні ефективності грошового обігу та

скороченні частки тіньових операцій. Перехід від готівкових до електронних форм платежів сприяє формуванню сучасної інфраструктури, інтеграції України у світовий фінансовий простір і створює передумови для сталого економічного зростання.

Як написано в законі [1], безготівкові розрахунки – це перерахування коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів, а також перерахування надавачами платіжних послуг коштів, внесених платниками готівкою, на рахунки отримувачів. Основними інструментами таких операцій є банківські перекази, платіжні картки, електронні гроші, системи інтернет-банкінгу, мобільні додатки та інші цифрові сервіси. Впровадження безготівкових форм оплати забезпечує зручність, швидкість і безпеку фінансових операцій, зменшує витрати підприємств і держави на обіг готівки. Водночас такі розрахунки створюють основу для цифрової економіки, де інформаційні технології стають невід’ємною частиною фінансової взаємодії між суб’єктами господарювання та громадянами.

Розвиток безготівкових розрахунків в Україні тісно пов’язаний із удосконаленням нормативно-правової бази. Основу правового регулювання становлять Закон України «Про платіжні послуги», Закон «Про Національний банк України», Закон «Про банки і банківську діяльність», а також Положення НБУ про безготівкові розрахунки в національній валюті. Ці акти визначають порядок відкриття рахунків, проведення електронних платежів, захист прав користувачів платіжних послуг і вимоги до безпеки транзакцій.

В останні роки Україна демонструє стійку тенденцію до зростання обсягів безготівкових операцій. Це стало можливим завдяки активній діяльності НБУ (Національного банку України), який реалізує стратегію переходу до безготівкової економіки. Зокрема, розширюється мережа POS-терміналів, удосконалюються системи інтернет-банкінгу, розвиваються мобільні додатки та платіжні сервіси, банки активно впроваджують інноваційні технології. Усе це створює сучасну платіжну інфраструктуру, що забезпечує швидкість, зручність і безпеку операцій. Розвиток безготівкових інструментів підвищує фінансову інклюзивність населення та сприяє формуванню цифрової економіки в Україні. У дослідженні [2] НБУ зазначає, що у 2024 році більшість операцій із платіжними

картками в Україні були безготівковими. Така позитивна динаміка свідчить, що платіжна інфраструктура України здатна забезпечувати безперебійне та стале обслуговування безготівкових операцій, що у свою чергу сприяє високому рівню довіри українців до безготівкових розрахунків.

Безготівкові розрахунки мають безпрецедентний та суттєвий вплив на економічний розвиток країни. По-перше, вони зменшують обіг готівки, що сприяє детінізації економіки та підвищенню прозорості фінансових потоків. По-друге, використання безготівкових форм платежів дає змогу державі ефективніше контролювати податкові надходження й боротися з ухиленням від сплати податків. Крім того, такі розрахунки стимулюють споживчу активність, полегшують доступ до фінансових послуг і сприяють розвитку електронної комерції.

Попри активне зростання частки безготівкових операцій, в Україні залишаються певні проблеми та ризики, що стримують подальший розвиток цього сектору. Одним із ключових викликів є забезпечення кібербезпеки – зростання кількості онлайн-платежів супроводжується ризиками шахрайства, фішингу та витоку персональних даних користувачів. Крім того, спостерігається нерівномірність доступу до сучасних фінансових технологій між великими містами та сільською місцевістю, що зумовлює фінансову нерівність. Також важливою проблемою досі залишається низький рівень фінансової грамотності серед частини населення, що ускладнює ефективне використання безготівкових інструментів. Також не всі підприємці готові повністю перейти на електронні платежі через комісійні витрати та нестачу стимулів з боку держави.

Подальший розвиток безготівкових розрахунків в Україні має значний потенціал. У пріоритеті – цифровізація державних послуг, а також удосконалення законодавчої бази у сфері електронних платежів.

Перспективним напрямом є впровадження інноваційних платіжних технологій, таких як біометричні платежі, цифрові гаманці, платіжні системи на основі технології блокчейн. Держава та банки мають стимулювати бізнес і населення до використання безготівкових інструментів через податкові пільги, освітні програми та розвиток платіжної інфраструктури у віддалених регіонах.

Важливу роль відіграє також міжнародна інтеграція – участь України у світових платіжних мережах та адаптація до європейських стандартів безготівкових операцій. Аналіз FinTech-індустрії України виявив, що створення сприятливих умов для розвитку інноваційних фінансових технологій, зокрема безготівкових розрахунків, має значний потенціал [3].

Отже, безготівкові розрахунки відіграють ключову роль у формуванні сучасної економіки України, адже забезпечують прозорість фінансових потоків, сприяють детінізації господарської діяльності та підвищують ефективність грошового обігу. Завдяки розвитку цифрових технологій і державних ініціатив безготівкові операції стають зручним і безпечним інструментом для бізнесу та населення. Їх подальше поширення створює передумови для зміцнення фінансової стабільності, підвищення довіри банківської системи й інтеграції України у глобальний цифровий економічний простір.

Література

1. Про платіжні послуги : Закон України від 30 червня 2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.
2. Національний банк України. Безготівкові розрахунки у 2024 році суттєво переважали серед операцій з платіжними картками. URL: <https://surl.li/cleecy>.
3. Гуменюк В.В., Савченко А.В. Аналіз FinTech-індустрії України: тенденції та перспективи розвитку. *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2025. № 42(5). С. 96–111.

Мотрук П.М.,

здобувач I курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ОСНОВА ПРИЙНЯТТЯ ЕФЕКТИВНИХ ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ

У сучасних умовах динамічного розвитку економіки фінансові інструменти відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування держави.